

LEGI ȘI DECRETE**PARLAMENTUL ROMÂNIEI****CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****pentru modificarea și completarea Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, precum și pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români****Parlamentul României adoptă prezenta lege.**

Art. I. — Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 11 decembrie 2001, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 20, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Persoana supusă traficului de persoane care a săvârșit una dintre contravențiile prevăzute la art. 2 pct. 3 și 6 din Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu se sancționează.”

2. După articolul 31 se introduce un nou articol, articolul 311, cu următorul cuprins:

„Art. 311. — Victimele traficului de persoane au dreptul la acte de identitate emise conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Art. II. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 719 din 12 octombrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 14, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alineatul (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) Victimele traficului de persoane au dreptul la acte de identitate care să le fie emise în condițiile prezentei ordonanțe de urgență. În actele de identitate ale victimelor traficului de persoane poate fi înscris ca domiciliu sediul unui birou de avocatură ori sediul unei organizații neguvernamentale.”

2. La articolul 15, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) Prin excepție de la prevederile alin. (8), în cazul victimelor traficului de persoane, termenul de soluționare a

cererilor pentru eliberarea unui act de identitate este de până la 15 zile de la data înregistrării cererii la serviciul public comunitar de evidență a persoanelor.”

3. La articolul 28 alineatul (1), după litera e) se introduce o nouă literă, litera f), cu următorul cuprins:

„f) documentele stabilite prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, în cazul victimelor traficului de persoane.”

Art. III. — (1) Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 11 decembrie 2001, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

(2) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 719 din 12 octombrie 2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

(3) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va modifica în mod corespunzător, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, Normele metodologice de aplicare unitară a dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români, precum și pentru stabilirea formei și conținutului actelor de identitate, ale dovezii de reședință și ale cărții de imobil, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 295/2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 29 martie 2021.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București, 24 mai 2023.

Nr. 136.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, precum și pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, precum și pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 97/2005 privind evidența, domiciliul, reședința și actele de identitate ale cetățenilor români și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 24 mai 2023.
Nr. 756.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****L E G E****privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 17/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2004 privind asigurarea continuității asistenței medicale primare prin centrele de permanență**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se aprobă Ordonanța Guvernului nr. 17 din 3 august 2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2004 privind asigurarea continuității asistenței medicale primare prin centrele de permanență, adoptată în temeiul art. 1 pct. IV. I din Legea nr. 186/2022 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 778 din 4 august 2022.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR,

CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București, 24 mai 2023.
Nr. 137.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind aprobarea Ordonanței
Guvernului nr. 17/2022 pentru modificarea și completarea
Legii nr. 263/2004 privind asigurarea continuității asistenței
medicale primare prin centrele de permanență**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 17/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 263/2004 privind asigurarea continuității asistenței medicale primare prin centrele de permanență și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 24 mai 2023.
Nr. 757.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru completarea Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, după litera c) se introduce o nouă literă, lit. c¹), cu următorul cuprins:

„c¹) prin *medicină personalizată* se înțelege îngrijirile de sănătate acordate pe baza unui model medical care folosește caracterizarea fenotipurilor și genotipurilor persoanelor, care constau în oferirea de servicii medicale preventive, de diagnostic, curative, de reabilitare, respectiv îngrijiri terminale specifice fiecărui pacient;”

2. După articolul 36¹ se introduce un nou articol, art. 36², cu următorul cuprins:

„Art. 36². — (1) Pacientul are dreptul la medicină personalizată, pe baza recomandării medicale.

(2) În vederea asigurării respectării dreptului prevăzut la alin. (1), medicul specialist are obligația de a pune la dispoziția

pacientului informații fiabile, pertinente și ușor de înțeles referitoare la opțiunile privind intervențiile medicale propuse, inclusiv beneficiile preconizate și riscurile acestora.

(3) Consimțământul pacientului este obligatoriu pentru fiecare intervenție medicală specifică medicinei personalizate.

(4) Colectarea, partajarea, gestionarea și standardizarea datelor necesare pentru dezvoltarea și aplicarea medicinei personalizate se realizează în conformitate cu legislația privind protecția datelor.”

Art. II. — Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. III. — Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București, 24 mai 2023.
Nr. 138.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru completarea Legii
drepturilor pacientului nr. 46/2003**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru completarea Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003 și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 24 mai 2023.
Nr. 758.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru completarea art. 51 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, pentru modificarea și completarea art. 514 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și pentru completarea art. 94 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — La articolul 51 alineatul (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, cu modificările și completările ulterioare, după litera g) se introduce o nouă literă, lit. h), cu următorul cuprins:

„h) desfășurarea, pe bază de contract încheiat în condițiile legii, a unei activități specifice în calitate de asistent maternal, asistent personal al persoanei cu handicap grav sau asistent personal profesionist.”

Art. II. — Articolul 514 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La alineatul (1), după litera j) se introduce o nouă literă, lit. k), cu următorul cuprins:

„k) la încheierea unui contract în condițiile prevăzute la art. 122 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv la art. 39 și 45 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în calitate de asistent maternal, asistent personal al persoanei cu handicap grav sau asistent personal profesionist.”

2. Alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), c) și k), funcționarul public este obligat să informeze autoritatea sau

instituția publică cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de incidența acestora. Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) lit. d), e), g), h) și j), funcționarul public este obligat să informeze autoritatea sau instituția publică cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de incidența situațiilor prevăzute la alin. (1). Pentru situațiile prevăzute la alin. (1) lit. b), f) și i), informarea se înaintează autorității sau instituției publice la data luării la cunoștință de către funcționarul public de incidența motivului de suspendare, respectiv în termenul prevăzut la art. 415 alin. (3). În toate cazurile, funcționarul public are obligația de a prezenta documentele doveditoare ale situațiilor care conduc la suspendarea raporturilor de serviciu.”

Art. III. — La articolul 94 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (2³), cu următorul cuprins:

„(2³) Nu se află în situație de incompatibilitate, în sensul prevederilor alin. (2), funcționarul public al cărui raport de serviciu este suspendat în condițiile prevăzute la art. 514 alin. (1) lit. k) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București, 24 mai 2023.
Nr. 140.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru completarea art. 51 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, pentru modificarea și completarea art. 514 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și pentru completarea art. 94 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru completarea art. 51 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, pentru modificarea și completarea art. 514 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, precum și pentru completarea art. 94 din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 24 mai 2023.
Nr. 760.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

pentru modificarea și completarea Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Legea nr. 278/2013 privind emisiile industriale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 671 din 1 noiembrie 2013, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 73 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 73. — (1) Următoarele fapte constituie contravenții și, prin derogare de la prevederile art. 8 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, se sancționează cu amendă de la 50.000 lei la 500.000 lei, după cum urmează:

a) nerespectarea prevederilor art. 50 alin. (13), cu amendă de la 50.000 lei la 80.000 lei;

b) nerespectarea prevederilor art. 50 alin. (12), art. 52 alin. (1), (2), (5) și (6) și art. 53 alin. (2) și (3), cu amendă de la 60.000 lei la 100.000 lei;

c) nerespectarea prevederilor art. 21 alin. (2), art. 30 alin. (12), art. 31 alin. (2), art. 33 alin. (1) lit. a) și b), art. 37 alin. (3), art. 38 alin. (2) și (4), art. 48 alin. (1), (2) și (4), art. 50 alin. (6)—(8) și (10), art. 52 alin. (4), art. 59 alin. (10) și art. 62, cu amendă de la 70.000 lei la 120.000 lei;

d) nerespectarea prevederilor art. 22 alin. (2) și (6)—(8), art. 50 alin. (1) și (3)—(5), art. 55 alin. (1), art. 59 alin. (1) și art. 63 alin. (4), cu amendă de la 80.000 lei la 150.000 lei;

e) nerespectarea prevederilor art. 4 alin. (1), art. 8 alin. (1), (2) și (4), art. 11 lit. a)—c), g) și h), art. 20 alin. (1) și (3), art. 23 alin. (2), art. 33 alin. (1) lit. d), art. 34 alin. (3), art. 37 alin. (4), art. 40 alin. (2) lit. a), art. 46 alin. (2)—(4) și (8)—(12), art. 47, 49, art. 51 alin. (3) și (4), art. 59 alin. (8), art. 66, 67 și art. 68 alin. (2), cu amendă de la 150.000 lei la 500.000 lei.

(2) Prin derogare de la prevederile art. 7 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, avertismentul ca sancțiune contravențională principală nu se aplică în cazul contravențiilor prevăzute la alin. (1).

(3) Pentru nerespectarea prevederilor art. 4 alin. (1) se aplică și sancțiunea complementară de suspendare a activității operatorului economic până la data conformării.

(4) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) și (3) se realizează de către comisarii și persoanele împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu.

(5) Prin derogare de la prevederile art. 13 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, termenul de prescripție a aplicării sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la alin. (1) este de 3 ani de la data săvârșirii faptei.

(6) Prin derogare de la prevederile art. 14 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, executarea sancțiunilor aplicate pentru contravențiile prevăzute la alin. (1) se prescrie în termen de 3 ani de la data aplicării.

(7) Prin derogare de la dispozițiile art. 32 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor emis de comisarii și persoanele împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu se depune la instanța competentă în a cărei circumscripție a fost săvârșită fapta, în termen de 15 zile de la comunicarea procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor.

(8) Prin derogare de la dispozițiile art. 32 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor emis de comisarii și persoanele împuternicite din cadrul Gărzii Naționale de Mediu nu suspendă executarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) și (3).

(9) Pentru situațiile prevăzute la alin. (7), instanțele au obligația de a soluționa plângerea împotriva procesului-verbal de constatare și sancționare, în termen de un an de la înregistrarea acesteia la respectiva instanță de judecată.

(10) În măsura în care prezenta lege nu dispune altfel, contravențiilor prevăzute la alin. (1) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și

completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art. 28 alin. (1) și art. 29.”

2. După articolul 73 se introduc trei noi articole, art. 73¹—73³, cu următorul cuprins:

„Art. 73¹. — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă operarea oricărei instalații sau instalații de ardere, instalații de incinerare a deșeurilor ori instalații de coincinerare a deșeurilor cu încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1), dacă aceasta a fost de natură să pună în pericol viața sau sănătatea umană, animală ori vegetală, sau continuarea activității după ce s-a dispus aplicarea sancțiunii contravenționale complementare de suspendare a activității.

Art. 73². — Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 1 an sau cu amendă, dacă a fost de natură să pună în pericol viața sau sănătatea umană, animală sau vegetală, operarea după aducerea de modificări substanțiale în sensul art. 3 lit. i) a oricărei instalații ori instalații de ardere, instalații de incinerare a deșeurilor sau instalații de coincinerare a deșeurilor, fără a deține autorizație integrată de mediu/autorizație de mediu care să includă și condiții de funcționare corespunzătoare respectivelor modificări.

Art. 73³. — Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 73¹ și 73², suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 1.000 lei și 25.000 lei.”

Art. II. — Dispozițiile art. I pct. 1 intră în vigoare la 10 zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
SORIN-MIHAI CÎMPEANU

București, 24 mai 2023.
Nr. 141.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

privind promulgarea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 278/2013 privind emisiile industriale și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 24 mai 2023.
Nr. 761.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

privind registrul electronic al istoricului vehiculelor rutiere înmatriculate sau înregistrate în România

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — (1) Regia Autonomă „Registrul Auto Român”, denumită în continuare RAR, înființează și gestionează registrul electronic al istoricului vehiculelor rutiere înmatriculate sau înregistrate în România, denumit în continuare *registru*.

(2) Registrul este constituit din informațiile obținute de către RAR cu ocazia prestațiilor efectuate de RAR care implică identificarea vehiculului rutier ori cu ocazia efectuării inspecției tehnice periodice în cadrul reprezentanțelor RAR sau al stațiilor de inspecție tehnică periodică autorizate conform legislației în vigoare, din informațiile transmise RAR de către atelierele pentru inspecția tahografelor și/sau a limitatoarelor de viteză autorizate conform legislației în vigoare, din informațiile transmise RAR de către operatorii economici autorizați conform legislației în vigoare care desfășoară activități de reparații, de întreținere, de reglări funcționale, de modificări constructive și de reconstrucție a vehiculelor rutiere, denumiți în continuare *operatorii economici autorizați*, precum și din informațiile transmise RAR de către producătorii vehiculelor rutiere, reprezentanții autorizați ai acestora, importatorii sau distribuitorii de vehicule rutiere noi.

(3) RAR asigură echipamentele și resursele umane necesare respectării prevederilor alin. (1).

Art. 2. — (1) Este interzisă manipularea odometrului unui autovehicul, solicitarea manipulării odometrului sau orice acțiune de natură să influențeze înregistrarea exactă a numărului kilometrilor parcurși de un autovehicul.

(2) În sensul prezentei legi, prin *manipularea odometrului* se înțelege practica frauduloasă de modificare voită și neautorizată a kilometrajului real indicat de odometrul unui autovehicul.

(3) În cazul în care odometrul este defect sau nu funcționează corespunzător, proprietarul/utilizatorul menționat în certificatul de înmatriculare/înregistrare al autovehiculului este obligat să îl repare sau să îl înlocuiască fără întârziere la operatorii economici autorizați în acest sens.

Art. 3. — Stațiile de inspecție tehnică periodică autorizate, precum și atelierele pentru inspecția tahografelor și/sau a limitatoarelor de viteză autorizate sunt obligate să transmită către RAR, cu ocazia fiecărei inspecții efectuate, informații referitoare la numărul de identificare al autovehiculului și valoarea citită a indicației odometrului autovehiculului supus inspecției.

Art. 4. — Operatorii economici autorizați sunt obligați:

a) să transmită către RAR, cu ocazia fiecărei prestații efectuate, informații referitoare la numărul de identificare al autovehiculului și valoarea citită a indicației odometrului autovehiculului supus prestației în cauză;

b) să transmită către RAR informații legate de repararea și/sau înlocuirea odometrului din dotarea autovehiculelor, inclusiv valoarea indicației acestuia înainte de intervenție, precum și după intervenția efectuată;

c) să transmită informații către RAR referitoare la numărul de identificare al vehiculului, precum și la principalele operații de reparații pentru toate vehiculele rutiere la care au fost efectuate reparații în urma unor evenimente care au produs avarii grave la sistemul de direcție, sistemul de frânare, structura de rezistență a caroseriei ori a șasiului sau la alte sisteme de

siguranță activă ori pasivă stabilite prin ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii.

Art. 5. — Operatorii economici autorizați care dețin abilitare din partea producătorului autovehiculului respectiv sau din partea reprezentantului autorizat al acestuia, suplimentar față de obligațiile menționate la art. 4, sunt obligați să transmită către RAR, cu ocazia primei prezentări a autovehiculului în rețeaua de reparații a producătorului respectiv sau la solicitarea expresă a RAR, informațiile existente deja în baza de date a producătorului respectiv cu privire la istoricul indicației odometrului pentru autovehiculele care au fost anterior înmatriculate în alte țări.

Art. 6. — Producătorii vehiculelor rutiere, reprezentanții autorizați ai acestora, importatorii și distribuitorii de vehicule rutiere noi trebuie să transmită către RAR informații legate de campaniile de rechemare a vehiculelor rutiere care au fost înmatriculate, înregistrate sau introduse pe piață în România, inițiate în cazul în care unul sau mai multe sisteme, echipamente, componente sau unități tehnice separate instalate pe vehiculul rutier prezintă un risc important pentru siguranța rutieră, sănătatea publică sau protecția mediului înconjurător, inclusiv informații cu privire la evoluția acestor campanii.

Art. 7. — (1) Responsabilitatea pentru prejudiciile cauzate terților ca urmare a prelevării, introducerii sau transmiterii incorecte de date și/sau informații revine entităților și persoanelor care au efectuat aceste activități.

(2) Toate acțiunile și măsurile care implică transmiterea și stocarea de date sunt conforme cu dispozițiile Legii nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), cu modificările ulterioare, și ale Regulamentului (UE) 2016/679.

Art. 8. — (1) RAR eliberează contra cost, la cerere, deținătorilor de autovehicule destinate transportului de persoane care au, în afara locului conducătorului, cel mult 8 locuri pe scaune — autoturisme, un certificat denumit „RAR Auto-Pass” care conține informațiile existente în registru cu privire la istoricul citirii odometrului, implicarea vehiculului rutier într-un eveniment care a produs avarii grave la sistemul de direcție, sistemul de frânare, structura de rezistență a caroseriei ori a șasiului sau la alte sisteme de siguranță activă ori pasivă prevăzute la art. 4 lit. c), precum și la neprezentarea vehiculului rutier în cadrul unei campanii de rechemare prevăzute la art. 6 a vehiculelor rutiere care au fost înmatriculate, înregistrate sau introduse pe piață în România.

(2) În cazul în care în registru nu sunt disponibile informații referitoare la vehiculul rutier respectiv, în locul certificatului „RAR Auto-Pass”, RAR va emite gratuit un document prin care se va menționa această situație.

Art. 9. — (1) La înstrăinarea unui vehicul rutier înmatriculat, înregistrat sau introdus pe piață în România, persoana care înstrăinează vehiculul rutier remite dobânditorului un certificat

„RAR Auto-Pass” valabil, pentru vehiculul rutier supus înstrăinării, sau documentul prevăzut la art. 8 alin. (2).

(2) Certificatul „RAR Auto-Pass” prevăzut la art. 8 alin. (1) este valabil 60 de zile de la data eliberării acestuia.

(3) Domeniul de aplicare al certificatului „RAR Auto-Pass” poate fi extins și la alte categorii de vehicule rutiere prin ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii.

Art. 10. — În funcție de tipul activității și clasa operatorului economic autorizat, prin ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii se poate stabili un calendar de aplicare etapizată a prevederilor prezentei legi.

Art. 11. — Este interzisă introducerea pe piață, punerea la dispoziție sau utilizarea de echipamente, programe informatice și de servicii conexe pentru manipularea odometrelor vehiculelor rutiere.

Art. 12. — (1) Constituie contravenții, în măsura în care, potrivit legii penale, nu sunt considerate infracțiuni, și se sancționează cu amendă următoarele fapte:

a) nerespectarea prevederilor art. 3—5, cu amendă de la 2.000 lei la 5.000 lei;

b) nerespectarea prevederilor art. 6, cu amendă de la 10.000 lei la 30.000 lei;

c) transmiterea unor informații eronate de către personalul stațiilor de inspecție tehnică periodică autorizate, atelierelor pentru inspecția tahografelor și/sau a limitatoarelor de viteză

autorizate, operatorilor economici autorizați, al producătorilor de vehicule rutiere, reprezentanților acestora, importatorilor sau distribuitorilor de vehicule rutiere noi, cu amendă de la 1.000 lei la 2.000 lei;

d) nerespectarea prevederilor art. 11, cu amendă de la 3.000 lei la 5.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) se realizează de către personalul RAR împuternicit în acest scop de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.

(3) Contravențiilor prevăzute la alin. (1) le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 13. — În termen de 4 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, ministrul transporturilor și infrastructurii emite un ordin pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

Art. 14. — (1) Informațiile prevăzute la art. 3—6 vor fi transmise prin intermediul unei aplicații informatice specifice furnizate de către RAR în termen de un an de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Prevederile art. 9 alin. (1) se aplică de la 6 luni de la data-limită prevăzută la alin. (1).

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,

CIPRIAN-CONSTANTIN ȘERBAN

București, 24 mai 2023.

Nr. 142.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

SORIN-MIHAI CÎMPEANU

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

DECRET

**pentru promulgarea Legii privind registrul electronic
al istoricului vehiculelor rutiere înmatriculate sau înregistrate
în România**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind registrul electronic al istoricului vehiculelor rutiere înmatriculate sau înregistrate în România și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 24 mai 2023.

Nr. 762.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 25

din 27 martie 2023

Dosar nr. 210/1/2023

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele delegat al Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele Secției a II-a civile
Mariana Constantinescu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tirică	— judecător la Secția I civilă
Valentin Mitea	— judecător la Secția I civilă
Cristina Petronela Văleanu	— judecător la Secția I civilă
Roxana Popa	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
George Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ianina Blandiana Grădinaru	— judecător la Secția a II-a civilă
Elena Diana Tămagă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Gheza Attila Farmathy	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Daniel Gheorghe Severin	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ana Roxana Tudose	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 210/1/2023, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 37 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele delegat al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă domnul magistrat-asistent Cristian Balacciu, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă, în Dosarul nr. 345/40/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, însă acestea nu au depus puncte de vedere.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 12 ianuarie 2023, în Dosarul nr. 345/40/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Dacă prevederile art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, exclud existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie prin raportare la dispozițiile art. 79 alin. (1) lit. c) și art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010.

II. Dispozițiile legale invocate de autorul sesizării

II.1. Dispozițiile legale supuse interpretării

8. *Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 263/2010)*

Art. 82 — „(1) La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă.”

II.2. Alte dispoziții legale relevante

Art. 65 — „(1) Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.”

Art. 78 — „(1) Pensionarii de invaliditate sunt supuși revizuirii medicale, periodic, în funcție de afecțiune, la intervale cuprinse între un an și 3 ani, până la împlinirea vârstelor standard de pensionare, la termenele stabilite de medicul expert al asigurărilor sociale.

(2) După fiecare revizuire medicală, medicul expert al asigurărilor sociale emite o nouă decizie medicală asupra capacității de muncă, prin care se stabilește, după caz: a) menținerea în același grad de invaliditate; b) încadrarea în alt grad de invaliditate; c) redobândirea capacității de muncă.

(3) Dreptul la pensie de invaliditate se modifică sau încetează începând cu luna următoare celei în care s-a emis decizia medicală asupra capacității de muncă, emisă în urma revizuirii medicale.

(4) Neprezentarea, din motive imputabile pensionarului, la revizuirea medicală atrage suspendarea plății pensiei începând cu luna următoare celei în care era prevăzută revizuirea medicală sau, după caz, încetarea plății pensiei, în condițiile legii.

(5) Revizuirea medicală se poate efectua și la cererea pensionarilor, dacă starea sănătății lor s-a îmbunătățit sau, după caz, s-a agravat.

(6) Decizia medicală asupra capacității de muncă emisă la revizuirea medicală urmează aceleași proceduri de contestare și soluționare, conform prevederilor art. 71.”

Art. 79 — „(1) Nu mai sunt supuși revizuirii medicale pensionarii de invaliditate care: (...) c) au vârsta mai mică cu până la 5 ani față de vârsta standard de pensionare și au realizat stagiile complete de cotizare, conform prezentei legi.”

III. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept

9. Prin Cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Botoșani la data de 18 februarie 2022 cu nr. 345/40/2022, reclamanta B.E. a chemat-o în judecată pe pârâta Casa Județeană de Pensii Botoșani, solicitând instanței să dispună anularea Deciziei nr. x din 27 decembrie 2021 emise de către pârâtă și obligarea acesteia la emiterea unei noi decizii prin care reclamanta să beneficieze de pensia anticipată parțială începând cu 20 iulie 2021.

10. În motivare, reclamanta a susținut că beneficiază de pensie de invaliditate începând cu 3 aprilie 2014, în baza Deciziei nr. y din 2 iulie 2014, iar la data de 20 iulie 2021 a solicitat pârâtei înscrierea sa la pensie anticipată parțială.

11. A mai arătat că îndeplinea condițiile necesare pentru a beneficia de pensie anticipată parțială la depunerii cererii sale, întrucât la acel moment a realizat un stagiul de cotizare de 32 de ani, 5 luni și 13 zile (fără stagiul asimilat), față de stagiul complet de cotizare de 32 de ani și 4 luni, și avea vârsta de 59 de ani și 9 luni, față de vârsta standard de pensionare de 62 de ani și o lună.

12. Totodată, a susținut că pârâta nu a avut în vedere perioadele lucrate în grupa a II-a de muncă, atât în ceea ce privește reducerea vârstei standard de pensionare cu 8 luni, cât și în privința stagiului aferent grupei de 6 luni.

13. Pârâta a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea acțiunii ca nefondată, arătând că Decizia nr. x din 27 decembrie 2021 a fost emisă cu respectarea Legii nr. 263/2010, întrucât art. 82 din această lege permite transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, nu și în pensie anticipată parțială.

14. Prin Sentința civilă nr. 409 din 15 aprilie 2022, Tribunalul Botoșani — Secția I civilă a respins acțiunea ca nefondată.

15. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că reclamanta beneficiază de pensie de invaliditate gradul 3 în baza Deciziei nr. y din 2 iulie 2014, începând cu 3 aprilie 2014. Prin Decizia nr. x din 27 decembrie 2021, pârâta a respins cererea de trecere a reclamantei de la pensie de invaliditate la pensie anticipată parțială.

16. După evocarea art. 78 și 82 din Legea nr. 263/2010, tribunalul a apreciat că legiuitorul a reglementat expres doar posibilitatea trecerii de la pensie de invaliditate la pensie pentru limită de vârstă, precum și condițiile în care are loc modificarea sau încetarea dreptului la pensia de invaliditate.

17. A mai reținut că reclamanta nu a depus la dosar vreun înscris care să ateste că dreptul său la pensie de invaliditate a încetat, aceasta beneficiind în continuare de categoria respectivă de pensie.

18. Chiar dacă nu ar fi beneficiat de pensie de invaliditate și ar fi depus o cerere distinctă de înscriere la pensia anticipată parțială, aceasta nu îndeplinea condițiile prevăzute de art. 65 din

Legea nr. 263/2010 pentru a obține cea din urmă categorie de pensie, având un stagiul de cotizare mai mic de 32 de ani și 4 luni.

19. Împotriva acestei sentințe reclamanta a declarat apel prin care a criticat hotărârea atacată inclusiv din perspectiva interpretării date dispozițiilor art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010.

20. Astfel, a susținut că în legislația în vigoare nu există vreo prevedere din care să rezulte că este interzisă trecerea de la pensia de invaliditate la pensia anticipată parțială. A mai arătat că cerințele instituite de art. 79 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 263/2010, referitoare la vârsta mai mică cu până la 5 ani față de vârsta standard de pensionare și stagiul complet de cotizare, sunt prevăzute inclusiv pentru pensia anticipată parțială.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

21. Instanța de trimitere a apreciat că sesizarea îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

22. În acest sens, a arătat că dosarul înregistrat pe rolul Curții de Apel Suceava este în curs de judecată în faza procesuală a apelului, urmând a fi soluționat în ultimă instanță.

23. Soluționarea pe fond a căii de atac depinde de lămurirea chestiunii de drept invocate, deoarece modul de interpretare a textului de lege cu privire la care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile influențează soluția pe fond a cauzei. În acest sens, a arătat că tribunalul a reținut că legiuitorul a reglementat expres în cuprinsul art. 82 din Legea nr. 263/2010 doar posibilitatea trecerii de la pensie de invaliditate la pensie pentru limită de vârstă, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea celei din urmă categorii de pensie, iar prin art. 78 din aceeași lege a prevăzut condițiile în care are loc modificarea sau încetarea dreptului la pensie de invaliditate. Or, prin cererea de apel se critică chiar interpretarea dată de prima instanță art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010.

24. Instanța de trimitere a mai apreciat că problema de drept enunțată este nouă, deoarece Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat asupra acestei probleme și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

25. Apelanta a apreciat că nu există nicio prevedere în Legea nr. 263/2010 care să interzică trecerea de la pensia de invaliditate la pensia anticipată parțială. Singura diferență față de trecerea de la pensia de invaliditate la pensia pentru limită de vârstă este că trecerea de la pensia de invaliditate la pensia anticipată parțială nu este obligatorie și se poate face doar la cererea pensionarului. Astfel, din momentul în care sunt îndeplinite condițiile pentru înscrierea la pensia anticipată parțială, punerea în plată a acesteia se face de la data la care pensionarul nu mai are calitatea de asigurat.

26. În opinia intimă, se impune o modificare legislativă, având în vedere că în actuala reglementare a pensiilor se creează discriminări între cei care au mai multe opțiuni cu privire la tipul de pensie și cei care au o singură opțiune de trecere de la pensia de invaliditate la cea pentru limită de vârstă.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

27. Instanța de trimitere a apreciat că dispozițiile legale invocate sunt susceptibile de două interpretări.

28. Într-o primă interpretare s-ar putea reține că, din întregul context legislativ al asigurărilor sociale, ar rezulta că intenția legiuitorului a fost aceea de a exclude dreptul de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială, în situația în care dreptul la pensia de invaliditate a fost deschis anterior exercitării opțiunii. În acest sens, legiuitorul a reglementat expres în cuprinsul art. 82 din Legea nr. 263/2010 doar

posibilitatea trecerii de la pensia de invaliditate la pensia pentru limită de vârstă, iar la art. 78 din același act normativ a prevăzut condițiile în care are loc modificarea sau încetarea dreptului la pensie de invaliditate. De asemenea, dispozițiile art. 79 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 263/2010 ar putea fi interpretate în sensul că instituie un avantaj acordat persoanei care beneficiază de pensie de invaliditate.

29. *O altă interpretare* ar putea fi în sensul că dispozițiile art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 nu interzic expres dreptul de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată, cum instituie, spre exemplu, art. 74 alin. (4) din Legea nr. 127/2019 privind sistemul public de pensii, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 127/2019). Așadar, în lipsa unei interdicții exprese a dreptului de opțiune în actuala reglementare, s-ar putea aprecia că pensionarul de invaliditate poate opta pentru pensia anticipată parțială.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale

30. Din răspunsurile transmise de către curțile de apel rezultă că instanțele competente în materia asigurărilor sociale nu au soluționat cauze care să vizeze chestiunea de drept invocată. *Curțile de apel Brașov, București, Iași și Oradea* au transmis însă puncte de vedere teoretice asupra acestei chestiuni.

31. Într-o *primă opinie* s-a apreciat că prevederile art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 nu exclud existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie (*curțile de apel Cluj și Iași, tribunalele Brașov, București, Giurgiu, Ilfov, Covasna, Bihor, Iași și Vaslui*).

32. În argumentarea acestei opinii s-a arătat că singurele condiții impuse de art. 65 din Legea nr. 263/2010 pentru nașterea dreptului la pensia anticipată parțială sunt cele referitoare la vârstă și stagiul de cotizare. Astfel, vârsta beneficiarului acestui drept nu poate fi mai mică cu mai mult de 5 ani decât vârsta standard de pensionare. Totodată, stagiul de cotizare trebuie să fie cel puțin egal cu stagiul complet de cotizare (35 de ani), fără a include și perioada în care pensionarul a beneficiat de pensie de invaliditate, conform art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010. În consecință, a aprecia că, la data îndeplinirii acestor condiții, persoana îndreptățită la pensia de invaliditate nu ar putea solicita înscrierea la pensia anticipată parțială ar echivala cu o adăugare la lege. De asemenea, în lipsa unei interdicții exprese a dreptului de opțiune, pensionarul de invaliditate poate opta pentru pensia anticipată parțială.

33. Într-o *a doua opinie* s-a apreciat că prevederile art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 exclud existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie (*tribunalele Ialomița și Teleorman*).

34. În fundamentarea acestei interpretări s-a argumentat că legiuitorul a reglementat în cuprinsul art. 82 din Legea nr. 263/2010 doar posibilitatea trecerii de la pensia de invaliditate la pensia pentru limită de vârstă. Totodată, art. 79 alin. (1) lit. c) din aceeași lege prevede că nu sunt supuși revizuirii medicale pensionarii de invaliditate care au vârsta mai mică cu 5 ani față de vârsta standard de pensionare și au realizat stagiile complete de cotizare, fără a stabili un drept de opțiune al pensionarului cu privire la acordarea pensiei anticipate parțiale. Or, în măsura în care legiuitorul ar fi dorit să acorde un atare drept de opțiune, l-ar fi reglementat în mod expres. În plus, trebuie avută în vedere și soluția legislativă consacrată de norma de la art. 74 alin. (4) din Legea nr. 127/2019, conform căreia pensionarii de invaliditate nu pot opta pentru pensie anticipată.

35. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare —

Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii cu privire la problema de drept care formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

36. Instanța de contencios constituțional a pronunțat mai multe decizii în exercitarea controlului de constituționalitate asupra textelor de lege supuse interpretării.

37. Astfel, prin Decizia nr. 518 din 12 decembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 22 ianuarie 2014, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 82 și 92 din Legea nr. 263/2010. În considerentele acestei decizii s-a reținut că: „Pentru a facilita activitatea în sistemul de pensii, legiuitorul a instituit începând cu 1 ianuarie 2011 regula transformării din oficiu a pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, nemaifiind necesară o cerere din partea persoanei vizate pentru a opera o astfel de transformare. Așadar, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, aceasta se acordă din oficiu, iar pensia se recalculază introducându-se în calcul, pentru perioada în care s-a beneficiat de pensie de invaliditate, cuantumurile acesteia, precum și eventualele câștiguri obținute pe această perioadă dacă persoana respectivă a beneficiat de dreptul de a cumula pensia cu venituri din activitatea profesională. (...) Referitor la condițiile de acordare a pensiei, Curtea Constituțională a statuat în mod constant, în jurisprudența sa, că legiuitorul are libertatea să stabilească drepturile de asigurări sociale convenite, condițiile și criteriile de acordare a acestora, modul de calcul și cuantumul valoric al lor, în raport cu posibilitățile create prin resursele financiare disponibile, și să le modifice în concordanță cu schimbările ce se produc în resursele economico-financiare. Astfel, este la aprecierea legiuitorului de a prevedea condițiile și criteriile necesare a fi îndeplinite pentru a beneficia de o anumită categorie de pensie sau alta, cu condiția de a nu încălca exigențele constituționale.”

38. Prin Decizia nr. 458 din 16 septembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 784 din 28 octombrie 2014, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010. În considerentul de la paragraful 14 din această decizie s-a reținut că: „(...) Atât pensia anticipată, cât și pensia anticipată parțială se deosebesc de pensia pentru limită de vârstă prin faptul că se permite reducerea vârstei standard de pensionare, în condițiile în care este realizat stagiul complet de cotizare cu o depășire (de peste 8 ani, în cazul pensiei anticipate, și de până la 8 ani, în cazul pensiei anticipate parțiale).”

39. Prin Decizia nr. 320 din 30 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 391 din 4 iunie 2015, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 68—82 din Legea nr. 263/2010. În considerentele de la paragrafele 14 și 17 din această decizie s-a reținut că: „(...) «Pentru deschiderea dreptului la pensie, legiuitorul a prevăzut, de principiu, existența unui stagiul de cotizare minim sau complet, după caz, precum și o vârstă standard de pensionare. Îndeplinirea cumulativă, potrivit specificului fiecărui tip de pensie, a celor două condiții impuse de naștere dreptului persoanei în cauză să beneficieze de pensie pentru limită de vârstă, anticipată, anticipată parțială, de invaliditate sau de urmaș.» (...) Referitor la condițiile pentru transformarea pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, potrivit art. 64 alin. (2) și (3) din Normele de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 257/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 214 din 28 martie 2011, condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă se consideră îndeplinite la vârsta standard de pensionare sau la vârsta standard redusă, în condițiile art. 55—60

din lege, precum și la vârsta standard redusă în condițiile prevăzute de alte acte normative, iar, «în situația persoanelor care nu îndeplinesc condiția de stagiu minim de cotizare, trecerea în categoria pensionarilor pentru limită de vârstă se face din oficiu, la vârsta standard de pensionare, păstrându-se cuantumul aferent pensiei de invaliditate»”.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

40. În mecanismele de unificare a practicii judiciare nu au fost identificate decizii relevante cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

X. Raportul asupra chestiunii de drept

41. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile este admisibilă și că, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 82 alin. (1), prin raportare la cele ale art. 79 alin. (1) lit. c) și art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, nu este exclusă existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

XI.1 Asupra admisibilității sesizării

42. Cu titlu prealabil analizei fondului problemei de drept supuse dezbaterii, se impune verificarea îndeplinirii cumulative a condițiilor de admisibilitate pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, în conformitate cu prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării.

43. Potrivit acestor dispoziții legale, „*Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată*”.

44. Prin urmare, condițiile de admisibilitate care trebuie îndeplinite cumulativ pentru declanșarea acestei proceduri sunt:

— existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță;

— cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea acesteia;

— ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;

— chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;

— chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

45. Verificarea admisibilității prezentei sesizării relevă îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

46. Astfel, litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă, investită cu soluționarea apelului, *urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță*, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești, care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă. Pentru anularea deciziei emise de către pârâtă și obligarea acesteia la emiterea unei noi decizii prin care să beneficieze de pensia anticipată parțială, reclamanta s-a adresat Tribunalului Botoșani, în conformitate cu prevederile art. 153 lit. g) din Legea nr. 263/2010. Hotărârea de primă instanță este supusă numai apelului, potrivit art. 155 alin. (1) din același act normativ, la curtea de apel competentă — în

speță, Curtea de Apel Suceava, hotărârea acesteia din urmă fiind definitivă conform alin. (2) al aceluiași articol. Așadar, cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a *unui complet de judecată al curții de apel investite să o soluționeze*.

47. În privința *condiției referitoare la existența unei probleme de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei*, se constată că art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”. În doctrină s-a arătat că, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă, lacunară sau neclară. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

48. În același sens, întrebarea formulată în cadrul procedurii prealabile trebuie să vizeze o chestiune de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, astfel încât interpretarea dată în această procedură să aibă în vedere numai chestiunea respectivă, iar nu întreaga problematică a unei dispoziții legale.

49. Referitor la acest aspect, în doctrină s-a arătat că, în înțelesul legii, chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită trebuie să fie specifică, urmărind interpretarea punctuală a unui text legal, fără a-i epuiza sensurile sau aplicabilitatea; întrebarea instanței trebuie să fie una calificată, iar nu generică și pur ipotetică.

50. În același timp, problema de drept trebuie să fie reală, iar nu aparentă, să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.

51. Cum de chestiunea de drept respectivă depinde soluționarea pe fond a cauzei, aceasta înseamnă că ea trebuie să fie una importantă, esențială și să se regăsească în soluția ce va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii ce urmează să fie dată, indiferent dacă acțiunea este admisă sau respinsă.

52. În acest sens, *Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat deja că admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, iar chestiunea de drept să conducă la dezlegarea fondului litigiului, prin statuarea neechivocă asupra raportului juridic dedus judecării*.

53. Din această perspectivă, se poate observa că întrebarea formulată de Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă, prin Încheierea din 12 ianuarie 2023, dată în Dosarul nr. 345/40/2022, referitoare la interpretarea prevederilor art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, prin raportare la dispozițiile art. 79 alin. (1) lit. c) și art. 65 alin. (1) din același act normativ, respectiv dacă acestea exclud existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie, reprezintă o chestiune de drept veritabilă, de a cărei dezlegare depinde soluționarea fondului cauzei. Dificultatea problemei de drept rezidă în posibilitatea unor interpretări diferite, contradictorii ale textelor de lege sus-arătate, așa cum a rezultat și din punctele de vedere teoretice transmise de instanțele naționale, și în potențialul acesteia de a genera practică judiciară neunitară.

54. De asemenea, este îndeplinită și *cerința nouității* chestiunii de drept supuse interpretării care, potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, reprezintă o condiție distinctă de admisibilitate. Aceasta este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, iar instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la

nivel jurisprudențial, ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate.

55. La stabilirea elementului de noutate a chestiunii de drept a cărei interpretare se solicită trebuie plecat de la următoarele premise:

— asigurarea funcției mecanismului hotărârii prealabile, de prevenire a practicii judiciare neunitare;

— evitarea paralelismului și suprapunerii cu mecanismul recursului în interesul legii.

56. Potrivit jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, în situația în care există un număr semnificativ de hotărâri judecătorești care să fi soluționat diferit, în mod constant, o problemă de drept, într-o anumită perioadă de timp, mecanismul legal de unificare a practicii judiciare este cel cu funcție de reglare — „*a posteriori*” — recursul în interesul legii, iar nu hotărârea prealabilă.

57. În cazul de față, examenul jurisprudențial efectuat a relevat că nu s-a cristalizat o jurisprudență constantă, unitară sau neunitară în legătură cu chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, context care legitimează interesul în formularea unei cereri pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile în scopul prevenirii apariției unei practici neunitare, iar analiza punctelor de vedere divergente exprimate oferă indicii suficiente și temeinice în sensul posibilității apariției unei practici neunitare în materia problemei disputate.

58. Prin urmare, condiția noutății se verifică, iar necesitatea interpretării normelor de drept în discuție, prin intervenția instanței supreme, devine pregnantă și de actualitate.

59. Totodată, se constată că asupra acestei chestiuni de drept Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat anterior pe calea unui recurs în interesul legii ori a unei alte hotărâri prealabile.

60. Față de cele ce precedă, se reține că sesizarea întrunește cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, astfel încât, în exercitarea rolului constituțional ce revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, se impune a se da eficiență mecanismului de unificare reprezentat de pronunțarea unei hotărâri prealabile, în vederea atingerii dezideratului acestei instituții procesuale, respectiv preîntâmpinarea soluționării diferite a unei chestiuni de drept de către instanțele judecătorești (control „*a priori*”), în scopul înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății.

XI.2. **Asupra fondului sesizării**

61. Înalta Curte de Casație și Justiție statuează că dispozițiile art. 82 alin. (1), prin raportare la cele ale art. 79 alin. (1) lit. c) și art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, trebuie interpretate în sensul că nu este exclusă existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie.

62. Dreptul de a beneficia de pensia de invaliditate este unul acordat în considerarea unor rațiuni distincte de cele care justifică acordarea pensiei anticipate, respectiv a pensiei anticipate parțiale. Așa cum a reținut Curtea Constituțională prin Decizia nr. 680 din 26 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 9 august 2012, „*în privința pensiei de invaliditate, rațiunile care stau la baza reglementării unei vârste standard de pensionare sau a unui stagiului de cotizare minim ori complet nu mai subsistă. Pierderea totală sau cel puțin a jumătate din capacitatea de muncă din cauza bolilor obișnuite și a accidentelor care nu au legătură cu munca este un eveniment aleatoriu ce nu poate fi controlat de persoana în cauză, astfel încât stabilirea unei vârste și a unui stagiului minim*

de cotizare de la care poate fi acordată pensia de invaliditate nu se justifică”.

63. Prin urmare, dreptul de a beneficia de pensia de invaliditate este privit de legiuitor ca o formă de protecție acordată persoanelor care nu îndeplinesc condițiile pentru a obține pensia pentru limită de vârstă, pensia anticipată, respectiv pensia anticipată parțială.

64. De asemenea, potrivit art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010: „*La data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă.*”

65. Transformarea de drept, în temeiul art. 82 din Legea nr. 263/2010, a pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, constituie un beneficiu care operează *ope legis*, fiind instituit de lege în favoarea beneficiarului pensiei de invaliditate.

66. Acest text normativ prevede doar transformarea de drept, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, a pensiei de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă, fără a exclude expres posibilitatea obținerii pensiei anticipate parțiale, la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru cea din urmă categorie de pensie.

67. Sub aspectul acordării pensiei anticipate parțiale, toate persoanele trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute de lege pentru acordarea acestui tip de pensie. Astfel, pensia anticipată parțială este reglementată de dispozițiile art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, conform cărora: „*Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.*” De asemenea, potrivit dispozițiilor art. 65 alin. (3) din Legea nr. 263/2010: „*La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate parțiale nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)–c).*” Prin Decizia nr. 458 din 16 septembrie 2014, prin care Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, s-a reținut că: „*(...) Atât pensia anticipată, cât și pensia anticipată parțială se deosebesc de pensia pentru limită de vârstă prin faptul că se permite reducerea vârstei standard de pensionare, în condițiile în care este realizat stagiul complet de cotizare cu o depășire (de peste 8 ani, în cazul pensiei anticipate, și de până la 8 ani, în cazul pensiei anticipate parțiale)*” (paragraful 14 din această decizie).

68. Rezultă, așadar, că singurele condiții impuse de lege pentru nașterea dreptului la pensie anticipată parțială sunt cele legate de vârstă (care nu poate fi mai mică cu mai mult de 5 ani decât vârsta standard de pensionare) și de stagiul de cotizare, care trebuie să fie cel puțin egal cu stagiul complet de cotizare (35 de ani), fără a include și perioada în care pensionarul a beneficiat de pensie de invaliditate [art. 49 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 263/2010].

69. A aprecia că, la data îndeplinirii acestor condiții, persoana îndreptățită să beneficieze de pensie de invaliditate nu ar putea solicita înscrierea la pensie anticipată parțială înseamnă a adăuga o nouă condiție, neprevăzută de lege, celor deja prevăzute de art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010.

70. Mai mult, s-ar crea o situație discriminatorie, de vreme ce posibilitatea de a obține pensie anticipată parțială ar rămâne deschisă pentru orice persoană care îndeplinește condițiile cumulative ale art. 65 alin. (1), cu luarea în considerare a alin. (3) al aceluiași articol din Legea nr. 263/2010, mai puțin pentru persoana beneficiar al pensiei de invaliditate, pensia de invaliditate (și implicit invaliditatea care constituie temeiul obținerii acesteia) apărând ca un criteriu de discriminare. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (Hotărârea

din 30 septembrie 2003, pronunțată în Cauza *Koua Poirrez împotriva Franței*, Cererea nr. 40.892/98), o distincție este discriminatorie, în sensul articolului 14 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dacă „nu are o justificare obiectivă și rezonabilă”, adică dacă nu urmărește un „scop legitim” sau dacă nu există o „relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit a fi realizat”. În plus, statele contractante beneficiază de o anumită marjă de apreciere atunci când evaluează dacă și în ce măsură diferențele dintre situații similare justifică un tratament diferit (în același sens, cauzele *Belli și Arquier-Martinez împotriva Elveției*, 2018; *Popović și alții împotriva Serbiei*, 2020). Or, simpla împrejurare că o persoană beneficiază de pensie de invaliditate nu poate constitui un criteriu obiectiv care să împiedice acea persoană să obțină o pensie la care, în cazul în care nu s-ar fi aflat în această situație specială, ar fi avut dreptul.

71. Așa cum a reținut Curtea Constituțională prin Decizia nr. 320 din 30 aprilie 2015, „Pe de altă parte, sub aspectul acordării pensiei pentru limită de vârstă, toate persoanele trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute de lege pentru acordarea acestui tip de pensie. Faptul că, pentru persoanele care au beneficiat de pensie de invaliditate și care îndeplinesc condițiile pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă (vârsta standard de pensionare sau vârsta standard redusă, potrivit legii), pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă nu poate constitui un privilegiu, pe criteriu de vârstă, de natură a încălca prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în fața legii” (paragraful 23). Urmând *per a contrario* acest raționament, sub aspectul acordării pensiei anticipate parțiale, persoanele care au beneficiat de pensie de invaliditate și care îndeplinesc condițiile pentru acordarea pensiei anticipate parțiale trebuie să poată avea dreptul de a beneficia de aceasta, întrucât, în caz contrar, s-ar crea o discriminare în defavoarea acestei categorii de persoane.

72. Împrejurarea că art. 82 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 face trimitere exclusiv la pensia pentru limită de vârstă nu poate conduce la o altă concluzie, câtă vreme deschiderea dreptului la pensie pentru limită de vârstă se face *ope legis* (iar nu la cerere), la momentul îndeplinirii condițiilor de vârstă standard și stagiului complet de cotizare, nu doar în situația pensionarilor de invaliditate, ci în cazul tuturor persoanelor îndreptățite. De altfel,

din chiar interpretarea gramaticală a textului rezultă că este vorba de o dispoziție care consacră un drept, fără a interzice un altul. Lipsa unei reglementări exprese a interdicției dreptului de opțiune în legea în vigoare conduce la concluzia că pensionarul de invaliditate poate să opteze pentru pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie.

73. Faptul că, la data îndeplinirii condițiilor pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă, pensia de invaliditate devine pensie pentru limită de vârstă, fără a fi necesară vreo manifestare de voință din partea pensionarului în acest sens, nu poate fi interpretat ca o limitare a dreptului aceleiași persoane de a-și exercita dreptul de a beneficia de alte categorii de pensii, în măsura în care îndeplinește condițiile prevăzute de lege spre a beneficia de acestea. Prin urmare, în lipsa unei interdicții exprese a dreptului de a beneficia de pensia anticipată parțială, pensionarul de invaliditate poate solicita pensia anticipată parțială, renunțând, evident, la beneficiul pensiei de invaliditate și fără a avea beneficiul consacrat de art. 82 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 doar pentru ipoteza prevăzută la alin. (1), de acordare, din oficiu, a cuantumului celui mai avantajos.

74. Nu este necesară consacrarea expresă a acestei posibilități, de vreme ce ea este deschisă tuturor persoanelor care îndeplinesc condițiile cumulative ale art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010. Din contră, dacă legiuitorul ar fi dorit să excludă această categorie de persoane (beneficiarul pensiei de invaliditate) de la obținerea pensiei anticipate parțiale, ar fi trebuit să prevadă expres o astfel de excludere, de vreme ce o atare interdicție nu rezultă din niciun alt text al legii. O asemenea excludere este prevăzută pentru viitor de soluția legislativă consacrată de norma de la art. 74 alin. (4) din Legea nr. 127/2019, potrivit căreia „*pensionarii de invaliditate nu pot opta pentru pensie anticipată*”, prevedere ce urmează a intra în vigoare la 1 ianuarie 2024, conform dispoziției finale de la art. 182 din aceeași lege. Acesta este un argument în plus în favoarea interpretării de mai sus, în sensul că, în lipsa unei interdicții, sub imperiul legislației actuale, a cărei interpretare se solicită pe calea prezentului instrument de unificare a practicii judiciare, dreptul de a beneficia de pensia anticipată parțială aparține și pensionarului de invaliditate care îndeplinește condițiile cumulative pentru obținerea acestui tip de pensie.

75. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă, în Dosarul nr. 345/40/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 82 alin. (1), prin raportare la cele ale art. 79 alin. (1) lit. c) și art. 65 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, *nu este exclusă existența unui drept de opțiune între pensia de invaliditate și pensia anticipată parțială la data îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege pentru această din urmă categorie de pensie.*

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 27 martie 2023.

VICEPREȘEDINTELE DELEGAT AL ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	2.760	760	275
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	3.280		300
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	4.920		440
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	940		100
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	3.760		340
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	3.500		320
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	1.200		110

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2023 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	65	160	400	960	2.110	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	115	290	730	1.750	3.850	1.150	2.880	7.200	17.280	38.020

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual*				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	75	190	480	1.150	2.530	750	1.880	4.700	11.280	24.820
ExpertMO	140	350	880	2.110	4.640	1.400	3.500	8.750	21.000	46.200

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

* Tarifele anuale se aplică pentru comenzile online efectuate până la 31 ianuarie 2023.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
 Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
 Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

